

Millaista kommunikaatiokykyä voimavarasäännös edellyttää?

Henkilökohtaisen avun sisällön ja toteutustavan määrittely ei edellytä täydellisiä kommunikaatiokykyjä, eivätkä vaikeudet ilmaista itseään ole este henkilökohtaisen avun myöntämiselle. Mikäli vammaisen ihminen jollakin tavalla, esimerkiksi avustettuna tai erilaisten kommunikaation apuvälineiden avulla, kykenee ilmaistamaan itseään sekä esittämään mielipiteitä ja tekemään valintoja, voimavaraedellytyksen on katsottu täyttyvän.

Riittävä ilmaisuuden ja vuorovaikutuksen taso

Avun sisällön määrittelyn tulee perustua vammaisen ihmisen omaan riittävään ilmaisuun ja vuorovaikutustasoon. Pelkkä kommunikointikyky itsessään, esimerkiksi tunteiden ilmaiseminen ilmeillä ja eleillä, ei yksin osoita hänen kykyä ottaa kantaa avun tarpeeseensa. Hänen on siis kommunikoimalla voitava ottaa kantaa avun tarpeeseensa.

Kommunikointia voidaan toteuttaa myös toisen henkilön avustamana. Avun tarpeen määrittely ei kuitenkaan voi kokonaan perustua toisen henkilön näkemyksiin. Ero on siis sillä, esittääkö toinen henkilö asian vammaisen puolesta vai auttaako hän vammaista ihmistä tuomaan kantansa ymmärrettäväksi muille, jolloin kyse enemmän kommunikoinnista kuin puolesta puhumisesta. Esimerkiksi tahdon ilmaiseminen ohjatun ja tuetun kommunikaation keinoin on katsottu riittävän avun tarpeen ilmaistamiseen.

Diagnoosi tai vammaryhmä yksistään ei voi rajata oikeutta apuun

Tarkoituksena ei ole, että johonkin tiettyyn diagnoosi- tai vammaryhmään kuuluvat ihmiset rajattaisiin henkilökohtaisen avun soveltamisen ulkopuolelle. Jos johonkin diagnoosiin tai vammaan tyypillisesti liittyy kommunikaatio-ongelmia, ei se siis yksin voi olla palvelun saamisen esteenä. Henkilökohtaisen avun saamisedellytykset tulee ratkaista aina yksilöllisesti avun- tai palveluntarpeen perusteella.

Kannattaa käydä katsomassa lisää:

<https://vimeo.com/341315463>

Suomen Polioliitto ry

Lähteet: HE 159/2018 vp Hallituksen esitys eduskunnalle vammaispalvelulain sekä laeiksi sosiaalihuoltolain ja varhaiskasvatuksen asiakasmaksuista annetun lain 13 §:n muuttamisesta; KHO 12.8.2011 T 2122 ; KHO 14.7.2017 T 2911 ; KHO:2016:7; KHO 12.8.2011 T 2121; KHO 12.8.2011:69